

Nr 89

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av 5 § 1 mom. tulltaxeförordningen den 13 maj 1960 (nr 391), m. m.; given Stockholms slott den 21 februari 1964.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

- 1) förordning om ändrad lydelse av 5 § 1 mom. tulltaxeförordningen den 13 maj 1960 (nr 391); och
- 2) förordning om ändring i förordningen den 4 oktober 1929 (nr 307) angående tullrestitution.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att varvsindustrin, vid sidan av den nuvarande rätten till tullrestitution, skall få möjlighet att införa materiel till sina fartygsbyggen tullfritt. Härigenom uppnås en administrativ förenkling såväl för industrin som för tullverket. Samtidigt framlägges förslag till vissa ändringar i tullrestitutionsförordningen.

De nya bestämmelserna är avsedda att träda i kraft den 1 juli 1964.

Förslag
till
Förordning
om ändrad lydelse av 5 § 1 mom. tulltaxeförordningen
den 13 maj 1960 (nr 391)

Härigenom förordnas, att 5 § 1 mom. tulltaxeförordningen den 13 maj 1960¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

5 §.

1 m o m. På villkor, — — — av fisknät;

1 m o m. På villkor, — — — av fisknät;

e) material och andra artiklar, vilka av varvs- eller verkstadsföretag införs för att användas uteslutande för arbeten beträffande vilka varvs-industrirestitution kan ifrågakomma;

e) delar, tillbehör och material, vilka av lufttrafikföretag eller andra flygplansägare införs för att användas uteslutande för ombyggnad, reparation, inredning eller utrustning av luftfartyg; samt

f) delar, tillbehör och material, vilka av lufttrafikföretag eller andra flygplansägare införs för att användas uteslutande för ombyggnad, reparation, inredning eller utrustning av luftfartyg; samt

f) delar till vapen och ammunition för militärt bruk, härunder inbegripet delar till stridsvagnar och andra pansrade stridsfordon.

g) delar till vapen och ammunition för militärt bruk, härunder inbegripet delar till stridsvagnar och andra pansrade stridsfordon.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1964.

¹ Senaste lydelse av 5 § 1 mom. se 1963:593.

Förslag

till

Förordning

om ändring i förordningen den 4 oktober 1929 (nr 307)

angående tullrestitution

Härigenom förordnas, *dels* att 7 och 8 §§ förordningen den 4 oktober 1929 angående tullrestitution skola upphöra att gälla, *dels* att 1, 3, 3 a, 6 a, 9—11 och 13 §§ samma förordning¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

1 §.

Näringsidkare äger på framställning erhålla restitution av tull efter ty i 2—5 §§ sägs, därest han är känd såsom redbar och i övrigt provas lämplig för erhållande av ifrågavarande förmån.

Tullrestitution må åtnjutas i de fall och på de villkor, som stadgas nedan.

Tullrestitution, som avses i 2, 3, 3 a och 5 §§, må åtnjutas endast av den som har generaltullstyrelsens tillstånd därtill. Fråga om restitution enligt nämnda bestämmelser provas i varje särskilt fall av generaltullstyrelsen eller, efter styrelsens förordnande, den lokala tullmyndigheten.

Prövning av fråga om restitution enligt 6 eller 6 a § ankommer på generaltullstyrelsen eller, efter styrelsens förordnande, den lokala tullmyndigheten.

3 §.

Idkare av — — — — — från utlandet.

Vad i första stycket sagts skall icke äga tillämpning i den mån rörelseidkaren enligt 5 § 1 mom. e) tulltaxeförordningen åtnjuter befrielse från tull för de använda artiklarna.

För andra — — — — — fasta utrustningen.

Varvsindustrirestitution må — — — — — ovannämnt slag.

I fråga — — — — — och utrustning.

Rätt till — — — — — arbetets utförande.

¹ Senaste lydelse se beträffande 3, 10 och 10 a §§ 1961: 617, beträffande 3 a § 1958: 477 samt beträffande 6 a, 9 a och 11 §§ 1960: 394.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

3 a §.

Idkare av verkstadsrörelse äger att efter verkställd byggnad, ombyggnad, reparation, inredning eller utrustning, inberäknat förseende med reservdelar, av svenskt eller utländskt flygplan, för vars byggnad, ombyggnad, reparation, inredning eller utrustning använts av honom från utlandet införda materialier eller andra artiklar, åtnjuta restitution av tull (flygindustriestitution) för en motsvarande myckenhet materialier eller andra artiklar av samma slag, vilka inom fem år före arbetets slutförande av honom införts från utlandet. Rätt till flygindustriestitution gäller jämväl i avseende å *materialier*, som gått förlorade vid arbetets utförande.

Idkare av verkstadsrörelse äger att efter verkställd byggnad, ombyggnad, reparation, inredning eller utrustning, inberäknat förseende med reservdelar, av svenskt eller utländskt flygplan, för vars byggnad, ombyggnad, reparation, inredning eller utrustning använts av honom från utlandet införda materialier eller andra artiklar, åtnjuta restitution av tull (flygindustriestitution) för en motsvarande myckenhet materialier eller andra artiklar av samma slag, vilka inom fem år före arbetets slutförande av honom införts från utlandet. Rätt till flygindustriestitution gäller jämväl i avseende å *artiklar*, som gått förlorade vid arbetets utförande.

6 a §.

Förutom i — — — — — avlämnade föremål.

Tullrestitution enligt punkterna a)—c) må åtnjutas för tullbeloppet med avdrag, för varje påbörjad månad efter materielens införsel, vid tillämpning av punkt a) av två procent, punkt b) av fem procent och punkt c) av tio procent.

Tullrestitution enligt punkterna a)—c) må åtnjutas för tullbeloppet med avdrag, för varje påbörjad månad efter materielens införsel *eller, där Konungen så förordnar, för varje påbörjad månad efter materielens ianspråktagande*, vid tillämpning av punkt a) av två procent, punkt b) av fem procent och punkt c) av tio procent.

Har vara, — — — — — ursprungliga tullbeloppet.

9 §.

Vill den, som medgivits rätt till allmän industriestitution eller varvsindustriestitution, åtnjuta befrielse från erläggande av tull för vara, intill dess fråga om verkställande av restitution blivit avgjord, vare han därtill berättigad, därest han till tullverket avlämnar säkerhet för belopp, som enligt vad nedan sägs kan åligga honom att sedermera inbetala.

Vill den, som medgivits rätt till allmän industriestitution, varvsindustriestitution eller *flygindustriestitution*, åtnjuta befrielse från erläggande av tull för vara, intill dess fråga om verkställande av restitution blivit avgjord, vare han därtill berättigad, därest han till tullverket avlämnar säkerhet för belopp, som enligt vad nedan sägs kan åligga honom att sedermera inbetala. *Statlig myndighet må dock åtnjuta sådan befrielse utan att ställa säkerhet.*

Har rätten — — — — — är föreskrivet.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

9 a §.

Restitution av tull må ej åtnjutas med mindre *ansökning därom avses belopp om sammanlagt lägst ett-hundra kronor, såvitt angår 2—5 §§, femtio kronor, såvitt angår 6 §, och tvåhundra kronor, såvitt angår 6 a §.*

Restitution av tull må ej åtnjutas med mindre *i samma ärende tullen samt skatt eller annan avgift, som av tullverket skall restitueras samtligt med tullen, uppgår till sammanlagt lägst etthundra kronor, såvitt angår 2, 3, 3 a eller 5 §, femtio kronor, såvitt angår 6 §, och tvåhundra kronor, såvitt angår 6 a §.*

Restitution av — — — — — öretal bortfaller.

10 §.

Generaltullstyrelsen må i särskilda fall medgiva utsträckning av de i 2, 3, 3 a och 5 §§ fastställda *tidrymder. Likaledes må generaltullstyrelsen medgiva, att tullrestitution, som avses i 2, 3 och 3 a §§, må åtnjutas jämväl i det fall, att hinder uppstått för artiklarnas användning för de i sistnämnda paragrafer omnämnda arbeten och artiklarna på grund därav återutföras, liksom ock i det fall, att det för sökanden skulle medföra synnerlig kostnad eller olägenhet att visa de använda artiklarnas slag och ursprung, men han ådagalagt, att artiklarna till myckenhet och beskaffenhet överensstämma antingen med artiklar, som av sökanden införts från utlandet, eller med artiklar, som av honom framställts med användande av artiklar, införda av honom.*

Generaltullstyrelsen äger även medgiva, att den som erhållit rätt till varvsindustrirestitution må åtnjuta sådan restitution, oaktat de av honom använda artiklarna införts av annan, som erhållit rätt till enahanda slag av restitution.

Generaltullstyrelsen *eller, efter styrelsens förordnande, den lokala tullmyndigheten äger utan hinder av vad ovan stadgas medgiva, att*

a) allmän industrirestitution eller flygindustrirestitution må åtnjutas när hinder uppstått att använda artiklarna för de i 2 eller 3 a § angivna arbetena och artiklarna på grund därav återutförts;

b) varvsindustrirestitution må åtnjutas när artiklarna återutförts utan att ha kommit till användning eller när de kunnat komma till användning endast såsom skrot eller gått förlorade genom olyckshändelse eller i oförändrat skick överlåtits till någon som har rätt till befrielse från tull enligt 5 § 1 mom. e) tulltaxeförordningen;

c) varvsindustrirestitution må åtnjutas när använda artiklar införts av annan som har rätt till sådan restitution eller enligt 5 § 1 mom. e) tulltaxeförordningen medgivits befrielse från tull för artiklarna men senare erlagt tull för dem;

d) den som har rätt till varvsindustrirestitution och erhåller rätt till befrielse från tull enligt 5 § 1 mom. e) tulltaxeförordningen samt därvid innehar artiklar avsedda för arbeten, som angivas i 3 §, må åtnjuta restitution för motsvarande myckenhet artiklar av samma slag, vilka införts innan rätt till befrielse från tull erhållits;

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

e) allmän industrirestitution, varvsindustrirestitution eller flygin-
dustrirestitution må åtnjutas när det
för sökanden skulle medföra syn-
nerlig kostnad eller olägenhet att vi-
sa de använda artiklarnas slag och
ursprung men han ådagalagt, att ar-
tiklarna till myckenhet och beska-
fenhet överensstämma antingen med
artiklar, som av sökanden införts
från utlandet, eller med artiklar,
som av honom framställts med an-
vändande av artiklar, införda av ho-
nom.

Generaltullstyrelsen eller, efter
styrelsens förordnande, den lokala
tullmyndigheten må även i särskilda
fall medgiva utsträckning av de i
2, 3, 3 a och 5 §§ fastställda tidrym-
derna.

10 a §.

Har varvsindustrirestitution åtn-
jutits för andra artiklar än som in-
gå i eller eljest tillföras fartyg och
ha artiklarna, utan att återutföras,
tagits i anspråk för annat ändamål
än som avses i 3 § eller överlåtits
till någon, som icke själv erhållit
rätt till varvsindustrirestitution för
sådana artiklar, skall den som så-
lunda tagit artiklarna i anspråk el-
ler överlätit dem erlægga tull för ar-
tiklarna. Tullen skall beräknas efter
de bestämmelser, som gälla vid ti-
den för ianspråktagandet eller över-
låtelsen, och grundas på artiklarnas
värde i då förefintligt skick.

Har varvsindustrirestitution åtn-
jutits för andra artiklar än som in-
gå i eller eljest tillföras fartyg och
ha artiklarna, utan att återutföras,
tagits i anspråk för annat ändamål
än som avses i 3 § eller överlåtits
till någon, som icke själv erhållit
rätt till varvsindustrirestitution för
sådana artiklar eller rätt till befri-
else från tull enligt 5 § 1 mom. e)
tulltaxeförordningen, skall den som
sålunda tagit artiklarna i anspråk
eller överlätit dem erlægga tull för
artiklarna. Tullen skall beräknas ef-
ter de bestämmelser, som gälla vid
tiden för ianspråktagandet eller
överlåtelsen, och, om tullen utgår i
förhållande till artiklarnas värde,
grundas på värdet vid denna tid.

Till betalning — — — — — genom utmätning.

11 §.

Vid tillämpning — — — — — efter transitering.

Vad i denna förordning stadgas
angående tullrestitution vid utförsel
gäller även, då gods, för vilket så-
dan restitution ifrågasättes, utförts

Vad i denna förordning stadgas
angående tullrestitution vid utförsel
gäller även, då gods, för vilket så-
dan restitution ifrågasättes, utförts

(Nuvarande lydelse)

till frihamn eller, vad angår gods, för vilket allmän industrirestitution eller handelsrestitution ifrågasättes, såsom förnödenhets- eller proviantartiklar ombordtagits å fartyg eller luftfartyg i utrikes trafik.

Vid tillämpning av 6 och 6 a §§ skall med där avsedd återutförsel jämföras förstöring under myndighets kontroll.

(Föreslagen lydelse)

till frihamn eller, vad angår gods, för vilket allmän industrirestitution eller handelsrestitution ifrågasättes, då godset levererats till någon som har rätt till befrielse från tull enligt 5 § 1 mom. e) tulltaxeförordningen eller såsom förnödenhets- eller proviantartiklar ombordtagits å fartyg eller luftfartyg i utrikes trafik.

Vid tillämpning av 6, 6 a och 10 §§ skall med där avsedd återutförsel jämföras förstöring under myndighets kontroll.

13 §.

Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, generaltullstyrelsen fastställer de närmare villkoren för åtnjutande av tullrestitution.

De närmare bestämmelser, som finnas erforderliga för tillämpning av denna förordning, meddelas av Konungen.

De föreskrifter i övrigt, som finnas erforderliga för tillämpning av denna förordning, meddelas av Konungen.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1964.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 21 februari 1964.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, SKOGLUND, EDENMAN, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *tullfrihet i vissa fall för varvsmateriel, m. m.*, samt anför därvid följande.

Inledning

Varvsindustrin åtnjuter, i likhet med andra exportindustrier, vissa lättnader i tullhänseende genom att tull som erlagts för importerad materiel restitueras.

Varvsindustrirestitutionens utformning har under senare år varit föremål för prövning i skilda sammanhang. Härvid har framhållits att tullrestitutionsförfarandet är förhållandevis komplicerat och att betydande förenklingar skulle kunna uppnås, om man ersatte detta förfarande med tullfrihet i någon form. Frågan har ingående behandlats också inom generaltullstyrelsen. Efter överarbetning av ett tidigare av generaltullstyrelsen och kommerskollegium gemensamt framlagt förslag (se prop. 1961: 167) har styrelsen nu i en till finansdepartementet den 28 januari 1963 inkommen skrivelse framlagt ett nytt förslag om införande av tullfrihet i viss omfattning för varvsmateriel m. m. I skrivelsen behandlas också ändringar i vissa speciella restitutionsbestämmelser. Förslagen har utarbetats efter samråd med kommerskollegium.

Över generaltullstyrelsens framställning har, efter remiss, *yttranden* avgivits av statskontoret, riksskattenämnden, marinförvaltningen, flygförvaltningen, sjöfartsstyrelsen, fiskeristylelsen, kommerskollegium (som överlämnat yttranden från samtliga handelskamrar), Sveriges industriförbund, Bruksindustriföreningen, Sveriges mekanförbund, Sveriges varvsindustri-förening, Svensk industriförening, Sveriges hantverks- och industriorganisa-tion, Föreningen Sveriges mindre varv, Sveriges allmänna exportförening, Sveriges grossistförbund och Sveriges redareförening.

Vid remissbehandlingen har generaltullstyrelsens förslag i huvudsak tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

I sin skrivelse har generaltullstyrelsen också redovisat resultatet av vissa undersökningar av mera teknisk art rörande möjligheterna till förenklingar i tullrestitutionsförfarandet, som styrelsen utfört i samråd med statens organisationsnämnd. I anledning härav påkallade åtgärder berör emellertid endast föreskrifter, som det ankommer på Kungl. Maj:t eller generaltullstyrelsen att utfärda.

Generaltullstyrelsens framställning anknyter till riksdagsskrivelsen 1959: 235 angående åtgärder i syfte att förenkla förfarandet på förevarande område, vilken i sin tur var föranledd av vissa uttalanden i ämnet av 1958 års riksdagsrevisorer.

Jag anhåller nu att till närmare behandling få ta upp de sålunda föreliggande frågorna.

Gällande ordning

Bestämmelser om varvsindustrirestitution är meddelade i förordningen den 4 oktober 1929 (nr 307) angående tullrestitution. Tillämpningsföreskrifter till denna har meddelats i en samma dag utfärdad kungörelse (nr 308).

Enligt 3 § tullrestitutionsförordningen kan varvs- eller verkstadsföretag få restitution av tull, som erlagts för importerad materiel m. m., efter verkställd byggnad, ombyggnad, reparation, inredning eller utrustning av fartyg, skeppsdockor, dockportar, pontoner, mudderverk, liksom av produktionsbyggnader, slipar, stapelbäddar, utrustningskajer eller därmed jämförliga anläggningar. Varvsindustrirestitution lämnas även fartygsägare, dock endast beträffande artiklar som ingår i eller tillföres honom tillhörigt fartyg.

Beträffande fartyg medges restitution då det är fråga om svenskt eller utländskt fiske-, last- eller sjöräddningsfartyg med en längd av minst åtta meter. I övrigt lämnas restitution för utländska fartyg av järn ävensom för andra fartyg om bruttodräktigheten överstiger 70 ton. I fråga om varvens tekniska utrustning lämnas varvsindustrirestitution endast om utrustningen är avsedd att uteslutande användas vid egentlig varvsverksamhet och — med visst undantag — är att hänföra till den fasta utrustningen.

När ett varvsarbete är slutfört, lämnas restitution för en mot de vid arbetet använda, importerade artiklarna svarande myckenhet artiklar av samma slag, som inom fem år före arbetets slutförande införts av företaget eller fartygsägaren (3 §). Generaltullstyrelsen kan i särskilda fall medge restitution, även om företaget eller fartygsägaren inte kan visa artiklarnas slag och ursprung. Styrelsen kan också förlänga nyssnämnda tidsfrist (10 §).

Varvsindustrirestitution medges även beträffande artiklar, som gått förlorade vid arbetets utförande (3 §). I särskilda fall kan restitution lämnas, då varvsmaterielen inte kunnat användas för avsett ändamål och på grund härav återutföres. Restitution kan även medges för artiklar, som införts av annan än den som söker restitution, om den som infört dem har varvsindustrirestitutionsrätt (10 §).

Har teknisk varvsutrustning, för vilken restitution åtnjutits, tagits i anspråk för icke restitutionsberättigande ändamål, skall tull utgå (10 a §).

Som nämnts lämnas restitution av tull först då ett restitutionsberättigande arbete slutförts. För att i det särskilda fallet restitution skall kunna erhållas fordras emellertid, att generaltullstyrelsen — efter samråd med kommerskollegium — medgivit företaget eller fartygsägaren en allmän rätt att åtnjuta restitution. Sådan rätt medges den som är känd såsom redbar och i övrigt prövas lämplig för erhållande av restitution. Generaltullstyrelsen fastställer också efter samråd med kommerskollegium de närmare villkor, som i särskilda fall finnes erforderliga (1 och 7 §§). Restitutionsrätten förfaller om de förutsättningar, som legat till grund för denna, upphör. Detta gäller även i fall då näringsidkare överlåter sin rörelse eller försätts i konkurs (8 §).

Restitutionsberättigad kan i avvaktan på beslut om restitution få anstånd med erläggande av tull, om säkerhet ställes för tullens erläggande (9 §).

Generaltullstyrelsens förslag

Generaltullstyrelsens förslag innebär att de egentliga varvsföretagen, vid sidan av rätten till varvsindustrirestitution, skall få möjlighet att införa varvsmateriel tullfritt. Verkstadsföretagen och fartygsägarna, som liksom varvsföretagen kan få restitution, omfattas inte av förslaget. Varvsföretagens rätt till tullfrihet skall enligt förslaget gälla alla de arbeten, som nu kan komma i fråga för tullrestitution. Det måste dock redan vid införsel-tillfället kunna konstateras att materielen skall användas för tullfrihetsberättigande arbeten. Om materielen likväl inte kommer till användning för det avsedda ändamålet och inte utföres eller förstöres, skall därå belöpande tull jämte ränta erläggas.

Den grundläggande bestämmelsen om tullfrihet bör enligt förslaget införas i 5 § tulltaxeförordningen, där likartade fall av tullfrihet redan nu finns reglerade.

I sin allmänna motivering understryker generaltullstyrelsen, att det måste anses mycket angeläget att den föreslagna tullfriheten för varvsmateriel genomföres och att detta sker snarast möjligt. Styrelsen anför.

Sammanlagda restitutionsbeloppet i fråga om varvsindustrirestitution uppgick under budgetåret 1948/49 till 8 840 089 kronor, 1950/51 till 8 528 728

kronor, 1958/59 till 33 028 494 kronor och 1961/62 till 30 769 904 kronor, medan under motsvarande budgetår enligt tullrestitutionsförordningen totalt restituerade belopp uppgingo till 13 904 610 kronor, 15 435 561 kronor, 70 353 218 kronor respektive 86 795 921 kronor. Även om detta rent siffermässiga resultat i och för sig icke utgör en helt rättvisande måttstock för bedömande av det arbete för såväl tullverket som varvsindustrin, vilket är förknippat med tillämpningen av restitutionsförfarandet, torde detsamma likväl kunna giva en uppfattning om betydelsen av att den förordade tullfriheten genomföres. Ett genomförande av denna tullfrihet är ur tullverkets synpunkt i hög grad angeläget i rådande personalläge, särskilt vad gäller kvalificerad personal, samt med hänsyn till den ovan berörda sedan åtskilliga år ökande omfattningen av restitutionsrörelsen. Vad varven själva beträffar må erinras om att Sveriges varvsindustriförening vid upprepade tillfällen framhållit önskvärdheten av en lösning av frågan. Enligt vad styrelsen erfarit tillmättes frågan av föreningen alltjämt oförminskad betydelse.

Det må här nämnas att generaltullstyrelsen och kommerskollegium i det tidigare förslaget i ämnet framhållit att, enligt vad företagna undersökningar utvisat, endast en obetydlig del av den materiel, som av varven införs under anspråk på varvsindustrirestitution, kommer till användning för icke restitutionsberättigande ändamål. Det förhåller sig enligt ämbetsverken otvivelaktigt så, att den importerade materielen till stor del beställs för särskilda redan projekterade varvsarbeten. Under sådana förhållanden kan det enligt ämbetsverkens mening knappast anses rationellt, att varven under alla förhållanden skall vara hänvisade till ett omständligt restitutionsförfarande för att slutgiltigt kunna tullfritt disponera över den importerade materielen. Om tullverket erhåller en betryggande säkerhet för tullen, anses några hinder i princip inte föreligga att materielen utlämnas tullfritt redan vid införseln. Någon anledning att begränsa tullfriheten till vissa materielgrupper anser ämbetsverken inte föreligga. Tullfriheten bör enligt ämbetsverken förbehållas sådana företag som bedriver varvsverksamhet i egentlig mening, eftersom andra företag inte anses ha samma förutsättningar att redan vid införseltillfället avgöra i vad mån materielen skall komma till användning enbart för varvsarbete eller inte.

Som redan nämnts bör enligt generaltullstyrelsen varven även i fortsättningen beredas möjlighet till tullrestitution vid sidan om tullfriheten. Man har nämligen funnit det angeläget att i största möjliga utsträckning undvika förtullning i efterhand av tullfritt utlämnad materiel. I den mån osäkerhet råder om materielens framtida användning, bör förtullning sålunda ske i vanlig ordning och restitution sedan medges för det fall att materielen använts för restitutionsberättigande ändamål.

I den nu framlagda skrivelsen har generaltullstyrelsen även tagit upp frågan om inte också annan exportindustri än varvsindustrin skulle kunna beredas samma slag av tullfrihet som varvsindustrin. Styrelsen har dock inte ansett sig kunna förorda åtgärder i sådan riktning. Styrelsen anför.

Det kan förutsättas att även om möjlighet till tullfrihet genomfördes för exportindustrin denna tullfrihet praktiskt taget skulle komma att sakna betydelse, därest som villkor för tullfrihetsmedgivandet skulle gälla att berörda företag på förhand skulle kunna avgöra materielens användning. Skulle å andra sidan för exportindustrins vidkommande ett sådant villkor ej uppställas, bleve följden härav att olägenheten med förtullning i efterhand regelmässigt skulle uppstå. Med hänsyn härtill och då ett genomförande av tullfriheten för exportindustrin visat sig förutsätta omfattande och komplicerade författningsbestämmelser, har styrelsen icke ansett sig böra föreslå någon ytterligare utvidgning av tullfrihetsbestämmelserna.

När det gäller den författningsmässiga utformningen av den nya tullfriheten för varvsindustrin, förordar generaltullstyrelsen att de närmare föreskrifter, som fordras utöver den grundläggande bestämmelsen i tulltaxeförordningen, liksom i andra motsvarande fall meddelas i tulltaxeringskungörelsen. I denna bör sålunda införas bestämmelser om bl. a. det administrativa förfarandet, ställande av säkerhet m. m.

I anslutning till sitt förslag om införande av tullfrihet för varvsindustrin förordar generaltullstyrelsen vissa ändringar i tullrestitutionsförordningen. Sålunda föreslås bl. a. att företag, som har rätt till varvsindustrirestitution, skall kunna få restitution för varvsmateriel, som varvet innehar, då rätt till tullfrihet lämnas företaget. Förslaget innebär vidare, att varvsindustrirestitution skall kunna medges vid överlåtelse av varvsmateriel från någon som har restitutionsrätt till varv med rätt till tullfrihet. Restitution skall även kunna lämnas om materielen införts av ett varv med rätt till tullfrihet och därifrån överlåtits till någon med rätt till varvsindustrirestitution samt tull erlagts i anledning av överlåtelsen. Förslaget förutsätter också, att den som har rätt till allmän industrirestitution eller handelsrestitution skall kunna få restitution vid leverans till varvsföretag, som har rätt till tullfrihet. Dessutom förordas vidgade möjligheter till restitution vid återutförsel.

I detta sammanhang föreslår generaltullstyrelsen vidare att varvsindustrirestitution, allmän industrirestitution och flygindustrirestitution skall kunna medges för materiel, som förstörts under myndighets kontroll. Beträffande reglerna om flygindustrirestitution förordas den ändringen, att den som har rätt till sådan restitution skall kunna få anstånd med erläggande av tull mot att säkerhet ställes för eventuellt framdeles uppkommande betalningsskyldighet. I fråga om reducerad restitution bör enligt generaltullstyrelsen liberalare regler för beräkningen av restitutionsbeloppets storlek införas. Sålunda skall i vissa fall hänsyn kunna tas till tid som förflyter innan materielen tas i anspråk.

Slutligen har förordats att bestämmelserna om minimibelopp för restitution liberaliseras så att restitution skall kunna medges, då *summan* av tull och skatt eller annan avgift som samtidigt skall restitueras överstiger minimibeloppet.

Remissyttrandena

Vid remissbehandlingen har de av generaltullstyrelsen framlagda förslagen över lag tillstyrkts eller lämnats utan erinran. Flera remissinstanser, bl. a. *statskontoret*, *Sveriges industriförbund* och *Sveriges grossistförbund*, har understrukit att införandet av tullfrihet för varvsmateriel skulle innebära stora förenklingar såväl för industrin som för tullverket. *Sveriges varvsindustriförening* framhåller, att förslaget helt motsvarar de önskemål, som föreningen tidigare framfört. Föreningen framhåller, att det är angeläget att detta genomföres snarast möjligt. *Marinförvaltningen* som också tillstyrker förslaget påpekar, att det är av stor vikt att de nya reglerna blir tillämpliga även på tidigare införtullad materiel.

I några remissyttranden har frågan om tullrestitutionsförfarandets allmänna utformning tagits upp till behandling. Härvid har understrukits, att alla möjligheter till införande av enklare regler bör tillvaratas. Det påpekas dock att det möter stora svårigheter att nå fram till ett enkelt system.

För svenska exportföretag är det en angelägenhet av stor vikt att tullrestitutionsförfarandet förenklas och begränsas i möjligaste mån, framhåller *Sveriges hantverks- och industriorganisation*. Det bör nämligen beaktas att i nuvarande marknadssituation även små och medelstora industrieföretag i växande utsträckning söker avsätta en del av sin produktion på exportmarknaden och att dessa företags administrativa och kontorstekniska resurser är begränsade. Med de principer som ligger till grund för gällande regler om tullrestitution anses emellertid möjligheterna till en generell förenkling vara små. Man understryker likväl att det är viktigt att myndigheterna tillvaratar alla möjligheter, som kan underlätta företagens arbete på området.

Även *Sveriges industriförbund* anser det vara av stor betydelse för exportindustrin, att tullrestitutionsförfarandet utformas på sådant sätt att handläggningen av restitutionsärenden inom företagen blir så litet betungande som möjligt. Förbundet anför vidare.

I samband med tidigare remisser har förbundet funnit, att en generell förenkling av tullrestitutionsförfarandet torde vara svår att genomföra. I den mån det framdeles skulle visa sig att förenklingar, generella eller för enstaka företag eller grupper av företag, kan åstadkommas, förutsätter förbundet att de också genomföres.

Sveriges mekanförbund framhåller att förbundet i olika sammanhang genom kontakt med skilda företag fått exempel på den omfattande administrativa apparat, som måste upprätthållas med nuvarande ordning. Förbundet understryker det angelägna i att en lösning på de här aktuella problemen erhålles.

Departementschefen

Liksom i andra länder har varvsindustrin i vårt land sedan länge haft möjlighet att driva sin verksamhet utan att belastas med kostnader för tull på importerad materiel och utrustning. Tullbefrielsen har skett genom att företagen i särskild ordning fått restitution av erlagd tull. Restitutionsförfarandet har emellertid varit jämförelsevis komplicerat och — inte minst på grund av den omfattning i vilken restitution förekommer — medfört betydande olägenheter och kostnader såväl för industrin som för tullverket. Då stora svårigheter i varje fall hittills visat sig föreligga att uppnå några väsentliga förenklingar i restitutionsförfarandet, har tanken uppkommit att ersätta detta med någon form av tullfrihet, så att materielen redan vid införseltillfället befrias från tull.

Som framgått av den tidigare lämnade redogörelsen, har frågan varit föremål för ingående prövning inom generaltullstyrelsen. Denna har nu också framlagt förslag till en lösning. Detta förslag, som utan undantag vunnit anslutning vid remissbehandlingen, innebär sammanfattningsvis att de egentliga varvsföretagen skulle kunna komma i åtnjutande av tullfrihet beträffande alla arbeten, som nu kan komma i fråga för tullrestitution.

För egen del har jag i stort sett ingen erinran mot det av generaltullstyrelsen framlagda förslaget, som synes kunna möjliggöra väsentliga förenklingar i behandlingen av hithörande ärenden. Jag vill emellertid erinra om att restitutionsmöjlighet föreligger för såväl varvs- som verkstadsföretag. Gränsen mellan företag av dessa typer torde inte alltid vara helt klar, och åtminstone vissa företag vilka måste betecknas som verkstadsföretag torde från nu aktuella synpunkter vara att jämställa med varvsföretag. Enligt min mening bör generaltullstyrelsen därför få möjlighet att ge tullfrihet åt sådana verkstadsföretag som uppfyller de allmänna krav man måste ställa på ett företag för att det skall kunna komma i åtnjutande av denna förmån. Med nu angivna jämkning tillstyrker jag sålunda, att generaltullstyrelsens förslag om tullfrihet genomföres.

När det gäller den författningsmässiga utformningen, innebär generaltullstyrelsens förslag, att ett grundläggande stadgande om tullfrihet — i likhet med vad som redan skett i andra fall — införes i tulltaxeförordningens 5 § och att de härutöver erforderliga föreskrifterna rörande kontroll m. m. utfärdas av Kungl. Maj:t. Även i detta hänseende tillstyrker jag styrelsens förslag. Inte heller mot de av styrelsen i detta sammanhang förordade ändringarna i tullrestitutionsförordningen har jag något att erinra i sak. Utöver vad som föreslagits bör emellertid enligt min mening också en sådan ändring vidtagas i förordningen, att statliga myndigheter inte skall behöva ställa säkerhet för att erhålla anstånd med erläggande av tull i avvaktan på restitution.

Av det tidigare sagda har framgått, att generaltullstyrelsen inte nu ansett sig för andra industrigrenar kunna förorda några mera väsentliga förenklingar motsvarande vad som föreslagits för varvsindustrins del. Några remissinstanser — bland dem Sveriges industriförbund samt Sveriges hantverks- och industriorganisation — har emellertid framhållit angelägenheten av att administrativa förenklingar genomföres också för andra industrier. Även om föreliggande utredningar ger vid handen att stora svårigheter föreligger att genomföra ytterligare förenklingar, är frågan likväl förtjänt av fortsatt uppmärksamhet.

Vad jag nu förordat föranleder ändringar i 5 § 1 mom. tulltaxeförordningen samt i 1, 3, 3 a, 6 a, 9—11 och 13 §§ tullrestitutionsförordningen ävensom upphävande av 7 och 8 §§ sistnämnda förordning. Författningsändringarna torde böra träda i kraft den 1 juli 1964.

Föredragande departementschefen hemställer härefter att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att antaga inom finansdepartementet upprättade förslag till

1) *förordning om ändrad lydelse av 5 § 1 mom. tulltaxeförordningen den 13 maj 1960 (nr 391); och*

2) *förordning om ändring i förordningen den 4 oktober 1929 (nr 307) angående tullrestitution.*

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Monica Gustafson